

Międzynarodowa Konferencja „Współpraca Transgraniczna w Europie: decentralizacja, ramy prawne i praktyka” - 25 maja 2018 r. - Dubrownik

W dniu 25 maja 2018 r. odbyła się w Dubrowniku Międzynarodowa Konferencja „Współpraca Transgraniczna w Europie: decentralizacja, ramy prawne i praktyka”

Chorwackie przewodnictwo w Komitecie Ministrów Rady Europy (18 maja - 21 listopada 2018 r.) uznało wspieranie decentralizacji za jeden ze swoich kluczowych priorytetów. W tym kontekście, we współpracy z rządem chorwackim, Centrum Ekspertyz na rzecz Reformy Samorządu Lokalnego zorganizowało konferencję w celu przedyskutowania i promowania ram prawnych, narzędzi budowania potencjału i gromadzenia danych w ramach współpracy transgranicznej w Europie. Gospodarzem tej konferencji było miasto Dubrownik, które samo jest gminą przygraniczną. W konferencji wzięło udział około 60 uczestników z kilkunastu krajów i organizacji międzynarodowych, w tym Minister Administracji Publicznej Chorwacji, Burmistrz Dubrownika, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, urzędnicy UE, OBWE, SERG (Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych), CESCO (Środkowoeuropejska Inicjatywa Transgraniczna), Kongres Władz Lokalnych Rady Europy Rady Europy oraz PACE (Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy).

W panelu 1 konferencji prelegenci omówili międzynarodowe instrumenty prawne na rzecz współpracy transgranicznej między władzami lokalnymi i regionalnymi, dostępne na szczeblu europejskim, od konwencji Rady Europy po rozporządzenia UE. Stwierdzono, że Madrycka Konwencja Ramowa (MOC) zachowuje swoje pełne znaczenie we wszystkich częściach Europy od prawie 40 lat. Nieliczne państwa członkowskie Rady Europy, które jeszcze

jej nie ratyfikowały, powinny zrewidować swoje stanowisko w świetle zmian, jakie zaszły w sytuacji geopolitycznej. Ratyfikacja zapewniłaby tym procesom pewność prawną i trwałość. Paneliści zauważyli, że Rada Europy i UE opracowały ramy prawne dla dwóch podobnych i uzupełniających się podmiotów prawnych: EKG (ugrupowanie współpracy euroregionalnej) i EUWT (europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej). Państwa członkowskie powinny rozważyć zalety tego typu instytucji współpracy transgranicznej, rozszerzając w ten sposób zakres narzędzi dostępnych dla ich władz lokalnych i regionalnych. Współpracę transgraniczną mogłyby ułatwiać organy współpracy transgranicznej, jednak nadal istnieje kilka przeszkód, które mogą wymagać podjęcia innych środków. Konkluzja dyskusji panelistów jest stwierdzenie, że Rola Rady Europy jest kluczowa ze względu na jej osiągnięcia i zdolność do przybliżenia tych osiągnięć obywatelom. Należy kontynuować dialog z UE na temat jej przyszłej polityki w zakresie obszarów przygranicznych.

Panel 2 konferencji poświęcony był omówieniu praktycznych aspektów współpracy transgranicznej, w szczególności sposobom zwiększania potencjału i wzmocnienia przywództwa w zarządzaniu inicjatywami współpracy transgranicznej. Z powyższych rozważań wyciągnięto następujące wnioski o

potrzebie bardziej strategicznego podejścia do współpracy transgranicznej, nie tylko w zakresie projektowania i wdrażania inicjatyw współpracy transgranicznej, ale również w zakresie bardziej skoordynowanego podejścia do budowania potencjału podmiotów współpracy transgranicznej. Takie skoordynowane podejście mogłoby przewidywać opracowanie wspólnych programów skupiających szerokie spektrum podmiotów (publicznych, prywatnych) w perspektywie wielopoziomowego sprawowania rządów (współpraca między poziomami regionalnym, krajowym i ponadnarodowym). Akademia Przywództwa dla Współpracy Transgranicznej, opracowana przez Radę Europy, ma wartość dodaną w zakresie budowania potencjału oraz jako platforma dialogu dla współpracy transgranicznej. Program umożliwia:

- wzmocnienie sieci podmiotów współpracy transgranicznej: wyżsi urzędnicy i wybrani przedstawiciele gmin współpracują i debatuje wspólnie nad wspólnymi wyzwaniami;

- wymianę najlepszych praktyk i uczenie się od siebie nawzajem;

- współpracę nad konkretnymi projektami i inicjatywami współpracy transgranicznej

Podjęto konkluzję, że wzmocnienie zdolności przywódczych podmiotów współpracy transgranicznej ma ogromne znaczenie dla zaangażowania społeczności i obywateli w inicjatywy współpracy transgranicznej. Udział w programach współpracy transgranicznej mógłby przyczynić się do zwiększenia zaufania do zarządzania współpracą transgraniczną i do struktur współpracy transgranicznej, a także do zwiększenia zaufania między samymi społecznościami współpracy transgranicznej.

W panelu 3 omówiono sposoby wymiany dobrych praktyk w celu zapewnienia efektywnej współpracy transgranicznej, a w szczególności doświadczeń z bazą danych EDEN. Mimo że sytuacje różnią się wzajemności od kraju, stwierdzono, że podobne problemy i trudności można przezwyciężyć dzięki wykorzystaniu już istniejących technik i rozwiązań. Baza danych EDEN jest unikalnym narzędziem opracowanym przez Radę Europy, zawierającym najlepsze praktyki państw członkowskich w zakresie współpracy transgranicznej w wielu dziedzinach, od zdrowia po transport, od turystyki po edukację. Uznano, że inicjatywy promujące wymianę dobrych praktyk, takie jak internetowe bazy danych i sprawozdania okresowe, stanowią podejście oddolne, które wydaje się zachęcać do bardziej aktywnego uczenia się niż podejście odgórne, takie jak ustalanie standardów współpracy. Skuteczność takich inicjatyw zależy jednak od istnienia systematycznych procesów identyfikacji wymiany praktyk, które najlepiej sprawdzają się w praktyce współpracy transgranicznej. Wspólna ogólnoeuropejska baza danych i repozytorium spraw dotyczących współpracy transgranicznej mogłyby służyć jako punkt kompleksowej obsługi. Podczas dyskusji stwierdzono, że Rada Europy powinna zacieśnić współpracę z innymi właściwymi organizacjami w celu zapewnienia synergii i powiązań między różnymi bazami danych. Wszyscy uczestnicy konferencji zostali zaproszeni do wzięcia udziału w tej współpracy i podzielenia się swoimi najlepszymi praktykami za pośrednictwem bazy EDEN.

Program konferencji

<https://rm.coe.int/crossborder-cooperation-in-europe-decentralisation-legal-frameworks-an/16807ba837>

Link do materiałów pokonferencyjnych

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/international-conference-crossborder-cooperation-in-europe-decentralisation-legal-frameworks-and-practices->